

ແມະນີຕັບປົວສົດ

INTRODUCING BOOKS

○ *Europa Year Book, 1960*, London : Europa Publications Limited, 1960,
2500 p. 2 vols.

ເປັນຫັນສືອຄູ່ມືອທີ່ຈະໃຊ້ໃຫ້ເປັນປະໂຍບັນໃນກາຮັນຫາຂໍ້ມູນທ່າງໆ ທີ່ເກີ່ມກັບສິ່ງ
ທຳຄັ້ງ ແລ້ວອັນດັບແຮງຂອງໂລກ ເປັນຫັນສືອ 2 ເລີບຊັບ ລວມ 2500 ມັນ ນອກຈາກນັ້ນຫັນສືອ
ທີ່ພອງເຄີມນີ້ແສດງຮາຍຄະເລີຍດເກີ່ມກັບປະເທດທ່າງໆ ທຸກປະເທດໃນໂລກ ແລະເກີ່ມກັນ
ອັນກາຮະຫວ່າງປະເທດທີ່ສຳຄັ້ງ ແລ້ວ

ດ. ຂໍ້ມູນຂອງແຕ່ລະປະເທດ ໄດ້ຕິດພິມພໍໄດ້ເວີ້ນຕາມຫັກຂໍ້ເວີ້ນ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້

1. ຜົດທ່າງໆເກີ່ມກັບອາພາເຊີດ ປະຊາກວາ ເກມຕະກວາມ ບໍ່ໄມ້ ກາຮປະ
ນັກ ແນ້ອງແກ່ ໂຮງງານຄຸຖາກວາມ ກາຮຄົງ ກາຮຫ້າວ່າງປະເທດ ກາຮທ່ອງທີ່ຈະ
ກາຮັນສົ່ງແລະກາຮັກໝາ

2. ວິຊ້ອະນຸມູນຂອງປະເທດໂດຍຢ່າງ

3. ຮາຍຊື່ສາມາຊີກໃນຄະນະວິຊາ ຊຶ່ງທຸດ ແລະຜູ້ແທນທ່າງໆ ລວມທີ່ວິຊາສົກລວມ
ຮາຍຊື່ສາມາຊີກວິຊາສົກລວມ

4. ນ້າຍບາຍໂດຍຕະເອີຍຕາອີງພວກການເນືອງທ່າງໆ ເຊື່ອງຈາວທີ່ສຳຄັ້ງເກີ່ມກັນ
ພວກການເນືອງນັ້ນ ແລະຫຼື້ອ້ວຍຫັນພວກກາ

5. ຕາດສົດທະນຸທິກວາມ ລວມທີ່ວິຊາພິພາກໝາ ຫົວໜ້າຄາລ

6. ສາສັນາແລະຈຳນວນຜູ້ນັ້ນດີອກຫວາສນາທ່າງໆ

7. ຂໍ້ໄງພິມພໍທ່າງໆ ພົມທັງຮາຍຊື່ສາມາຊີກທີ່ສຳຄັ້ງ ຊຶ່ງປະກາດວິກາຮ
ຈຳນວນທີ່ຈຳຫັ້ນ່າຍ

๘. ข้อและสถานที่ของบัญชีการพิมพ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งประเกหของหนังสือที่พิมพ์ขึ้นอย่างอันดับการพิมพ์

๙. ข้อมูลการวิทยุและโทรทัศน์ ข้อเจ้าหน้าที่สำคัญๆ ขององค์กร รายละเอียดเกี่ยวกับการขอออกอาชีพ

๑๐. ข้อเสนอการต่าง ๆ พร้อมกับเงินทุน ทุนสำรอง และเงินฝาก รวมทั้งสาขาวิชาความต่างๆ ข้อมูลอันดับการอนุมัติ ข้อมูลที่ประกันภัยต่างๆ พร้อมด้วยรายละเอียดตามสมควร

๑๑. เกี่ยวกับการค้าและโรงงานอุตสาหกรรม มูลค่าส่วนนายจ้าง ๆ สมาคม พื้นที่และสหพันธ์กรรมการ

๑๒. เรื่องการขนส่งและที่นาฯ มีเกี่ยวกับการขนส่งทางรถไฟ, ทางเรือและบริษัทเดินอากาศ องค์กรที่ตั้งและริมการท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมตลอดถึงระบบทางของสายคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ

๑๓. รายชื่อสมาคมบันทึกและสถาบันการวิจัยต่าง ๆ พร้อมทั้งสถานที่ จำนวนสมาชิก ข้อเจ้าหน้าที่สำคัญๆ

๑๔. ในส่วนที่เกี่ยวกับห้องสมุดนี้สถานที่ วันที่ก่อตั้งห้องสมุด จำนวนหนังสือ ในห้องสมุดและข้อมูลอันดับการห้องสมุด

๑๕. รายชื่อพิพิธภัณฑ์สถานและ Art Galleries ต่าง ๆ พร้อมทั้งระบุสถานที่ วันที่เริ่มก่อตั้ง รายละเอียดเกี่ยวกับ special collections ข้อมูลอันดับการเผยแพร่

๑๖. มหาวิยาลัยและวิทยาลัยต่าง ๆ พร้อมทั้งสถานที่ สถิติการบัตรี่ จำนวนอาจารย์ที่สอนและจำนวนนักเรียน

๗. องค์กรระหว่างประเทศ

ใน Volume I. มีรายละเอียดเกี่ยวกับ Common Market: European Free Trade Association; และองค์กรระหว่างประเทศในภาคพื้นยุโรปที่สำคัญๆ

ใน Volume II. มีข้อเท็จจริงที่สำคัญๆ เกี่ยวกับองค์กรระหว่างประเทศตามภาคพื้นในทวีปต่างๆ

ก่อตัวโดยสรุป ข้อมูลต่างๆ ที่รวมรวมไว้ใน Europa Year Book จะช่วยให้การศึกษาค้นคว้าในส่วนนี้เข้าใจง่ายขึ้น ไม่ใช่แค่ตัวบ่งชี้ทางเศรษฐกิจแต่รวมถึง แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับประเทศต่างๆ เรียงไว้ตามลำดับตัวอักษร เมื่อจะเป็นไปตามความต้องการค้นหามาก

ต่อไปนี้ ขอยกตัวอย่างต่างๆ ใน Europa Year Book จะช่วยนักวิจัยได้เป็นอย่างดี

ประเทศใต้บังทีเป็นสมาคมของ European Free Trade Association

ไครเม็นประเทศชาติของ Liberia

รายงานของหัวป้อมอสเตรเดียใต้บังทีอสเตรเดียปักควรของอยู่

ประเทศใต้บังทีเป็นสมาคมขององค์การ พ.ป.อ.

ธนาคารชาติของ Ghana ชื่ออะไร

วัตถุประสงค์ของ WHO มีอย่างไร

○ *The World of Learning, 1959-1960 10th ed., London: Europa*

Publications Limited, 1960, 1221 p. &7

หนังสือเล่มนี้เป็นประโยชน์มากในการใช้เป็นคู่มือเพื่อค้นหารายชื่อ ทัศน และรายละเอียดต่างๆ ขององค์กรทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมทั่วโลก มีรายชื่อมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยต่างๆ ทั่วโลก 4,000 แห่ง ห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์สถาน 4,000 แห่ง สมาคมบันทึกและสถาบันพัฒนาวิจัย 5,000 แห่ง มีรายละเอียดที่แสดงให้ทราบ ถ้าองค์กรและสถาบันต่างๆ เหล่านั้นอยู่ที่ใด ประเภทกิจกรรมอะไรบ้าง มีรายชื่อว่า ราชการ ข้าราชการ และพนักงานเจ้าหน้าที่สำคัญๆ ของแต่ละองค์กรและสถาบันนั้นๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ก็มีรายชื่อศาสตราจารย์ ของมหาวิทยาลัย สำคัญๆ ทั่วโลก พร้อมทั้งลักษณะวิชาที่ศาสตราจารย์สอนอยู่ นอกจากนี้ยังแสดงให้ทราบถ้าองค์กร หรือสถาบันใดออกวารสารอะไรบ้าง

ในหน้าที่นี้ของหนังสือเป็นเรื่องเกี่ยวกับ UNESCO แสดงถึงประวัติ ความมุ่งหมายทั้งหมด หน้าที่ และองค์กรสาขาร่วม ๆ ของ UNESCO รวมทั้งแสดงกิจกรรมร่วมทั่วโลก ที่ได้กระทำไปแล้ว ต่อจากนั้นมีรายชื่อองค์กรระดับประเทศต่าง ๆ พร้อมด้วยคำอธิบายเกี่ยวกับภาระผูกพัน คณะมีรายชื่อเจ้าหน้าที่สำคัญ ๆ ของแต่ละองค์กร

ภาคหลังของหนังสือนี้ บรรยายเกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เรียงตามลำดับพื้นที่ภูมิศาสตร์ รวม 140 ประเทศ ในแต่ละประเทศแบ่งออกเป็น 4 หรือ 5 หัวข้อใหญ่ ๆ ดังนี้

1. Learned societies
2. Libraries
3. Museums
4. Universities and colleges
5. Technical Universities

นอกจากนี้ ยังมีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับองค์กรต่าง ๆ รวม 60 หน้า กล่าวโดยสรุป หนังสือเล่มนี้จะเป็นหนังสือสำหรับใช้ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันทางการศึกษา อุตสาหกรรมและวัฒนธรรม ให้อย่างทั่วถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

นวนิยาย อินทรร่ม

○พระราชนัดลักษณ์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเจ้าอยู่หัว ทรงทดลองพระบรมราชโւปินายแก้ไขการปักกรองแผ่นดิน พระนคร : ร.พ. ส่วนห้องถิน, กรมมหาดไทย, 2503.
เจ้าภาพพิมพ์แยกในงานภาปนกิจ นางภักดีศรีสุวรรณภูมิ (ทิม สุนทรภราทุล)
ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาaram วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2503. 66 หน้า

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเจ้าอยู่หัว ที่ทรงเป็นผู้ริเริ่มประเพณีการพิมพ์หนังสือแยกในงานภาปนกิจชั้นในประเทศไทย เพราจะประเพณนี้ได้ขยายให้มหาชนได้มีโอกาสได้อ่านวรรณกรรม อันล้ำค่าของชาติให้อย่างกว้างขวาง เพิ่มเติมขึ้นจากการพิมพ์ของทางราชการ และส่วนเอกชนเพื่อขายหรือแจกจ่าย

หากประเพณีที่พราะอยู่คือเป็นผู้ทรงริเริ่มเอง ในปัจจุบัน เราทั้งหลายมีโอกาส
ให้อ่านหนังสืออันเป็นบทพระราชนิพนธ์ของพราะอยู่คือเอง โดยที่มีผู้เป็นเจ้าภาพในงานมาปា
กิจอยู่เช่น น้ำมาพิมพ์เป็นอนุสรณ์แห่งมรณกรรม ของ บิตามารดา ญาติพี่น้อง หลายท่อ
หลายเล่า ตั้งในกรอบนี้ กิตาภิษี นายภวิด ศุนหราภาหุต รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
ได้ขออนุญาตจากกรมศิลปากรจัดพิมพ์พระราชนิพนธ์นี้ในงานมาปักิจมารดา

พระราชนิพนธ์ เดิมพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงนิพนธ์ขึ้น
เพื่อทรงแสดงพระบรมราชนิพานิยมในการแก้ไขปรับปรุงการปกครองแผ่นดิน ท่านทรงคิดค้น
เสนาบดี เมื่อพุทธศักราช 2432 ท่อนมาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรง
ตั้งไว้เป็นหนังสือที่สำคัญยิ่ง จึงมีรับสั่งให้จัดพิมพ์ขึ้นอีกในปี พ.ศ. 2470 โดยพราะอยู่คือ^{๔๔}
ให้ทรงประทานพระราชนิพนธ์คำนำไว้ในการพิมพ์ครั้งนี้ด้วย

หากจะคิดว่าพระราชนิพนธ์นี้มีความยาวเพียง 52 หน้าก็ต้องนับว่าเป็นหนังสือ^{๔๕}
ที่สนมาก แต่จะคิดว่าเป็นพระราชนิพนธ์แล้วก็ต้องนับว่าเป็นพระราชนิพนธ์ที่ยาวมากที่^{๔๖}
เดียว ทั้งนี้ เพราะเป็นพระราชนิพนธ์สำคัญมาก พระองค์ทรงทรงแสดงชัดเจนให้คนดู
เสนาบดีเห็นถึงความสำคัญอันยิ่งยวดที่จะต้องจัดให้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย^{๔๗}
เป็นอย่างแน่นหนาให้ญี่ปุ่นเป็นครั้งแรกหลังจากการจัดระเบียบการปกครองในแผ่นดินพระ
บรมไตรโลกนารถ

การเปลี่ยนแปลงในประเพณีการปกครองบ้านเมืองที่ปฏิบัติสืบเนื่องกันมาหลาย
ร้อยปี นัยยะเป็นของยากที่จะทำให้สำเร็จได้โดยราบรื่น เพราะจะต้องประสบอุปสรรคมาก
นายน ทั้งในปัจจุบันที่ว่าบรรดาเสนาข้าราชการบริพารก็ไม่ได้มีใครที่เข้าใจในพระราชนิพนธ์
หรือเข้าใจวิธีการที่จะตัดการให้สัมฤทธิ์พระราชนิพนธ์ เนื่องจากความรู้ความเข้าใจใน
สภาพใหม่ที่จะเกิดขึ้น และในปัจจุบันที่ว่าการเปลี่ยนแปลงนี้จะเป็นการกระทบกระเทือน
ท่องตลาดประโยชน์ เสนาบดี ชุมนุมผู้ใหญ่และพระราชนิพนธ์ส่วนมาก ตั้งที่พราะอยู่คือ^{๔๘}
ให้ทรงประทานไว้ในพระราชนิพนธ์นี้ว่า “ได้คิดและได้พูดมาช้านาน แต่การหาคลอดไปได้

ไม่ด้วยมีเหตุขัดขวางต่างๆ เป็นอันมาก แต่การที่จะจัดนักเรียนการหน้า ต้องอาศัยกำลังสติบัญญัติและความซื่อตรงความจริงภักดีของท่านทั้งปวงผู้ซึ่งจะรับตำแหน่งเจ้าก้าวทั้งปวงนี้เพื่อความอุดหนาทางเป็นแบบแผนคงไว้ได้แล้ว การทั้งปวงจึงจะเป็นไปได้ด้วยความ “ประسنค์” (น.1-2) แท้ที่เป็นเว่องที่พระองค์ทรงตั้งพิเศษห้วย่าจะต้องจัดทำ เพราะบ้านเมืองเครียดยังขึ้นกว่าเดิมหลายเท่า การจัดการปกครองบ้านเมืองซึ่งได้พยายามจัดทำให้เป็นระเบียบแบบแผน มีการแบ่งงานกันทำชัดเจนตามระบบอาชีพและมีสมุทนายกและสมุทพระกต้าให้มามาแต่ครั้งแผ่นดินพระบรมไตรโลกนารถนี้ ได้พัฒนาไปเป็นอย่างมากจนมีคงรูปคงรอยเดิมๆ การเปลี่ยนแปลงไป ราชการงานบางอย่างเกิดขึ้นใหม่ บางอย่างก็ขยายขึ้นมาก บางอย่างก็ลดน้อยหรือเลิกหายไป มีอยู่ไม่กี่ประเกทที่คงรูปเดิมอยู่

ตามทางปฏิบัติ การอบรมหมายการงานที่เกิดใหม่ และการจัดงานเก่าที่เพิ่มขึ้น หรืออดดงก็มีก้าวสำคัญแบ่งไปตามหน่วยทั่วๆ ตามแต่จะทำเป็นคราวๆ ไป ทั้งต้องพยายามมิให้อำนาจมาตกอยู่ในมือใครมากจนเกินไป ดังเช่นกรณีการหาดซึ่งผลศุภทักษิปะรากษา อยู่แก่เด่นนำมีทั้งหกสูกขุนกับขุนนางในส่วนราชการอื่น ๆ อีกหลายคน และกรณีการแบ่งทหารน่วยกำลังและอาภูมิไปไว้ก้ายใต้การบัญชาของขุนนางหลายคน เป็นต้น การอบรมหมายงานเป็นครั้งคราวตามแต่จะมีเหตุการณ์เกิดขึ้นนั้น ทรงเปรียบว่า似เอนกับเรื่องซึ่งรั้วขันมากราจให้ก่ออย่างเสียความหนึ่ง ครั้นเรื่องนั้นเก่าแก่มากจนเป็นรูหัวและเนื้อไม่สุพังเบื่อยไปแล้วก็ควรจะห้องยกขึ้นคานเพื่อเปลี่ยนแปลงหรือทำเรื่อใหม่ มิฉะนั้นก็คงจะถึงค่ำคืนไปตักแต่นั้น

พระราชดำรัส นับว่าเป็นพระราชดำรัสที่มีคุณค่าอย่างในกาลก่อนทางรัฐประศาสน์มาตั้งแต่ตน ด้วยเป็นพระบรมราชกิจภายในแยกต่างหากจากขุนนางทวนในพระราชประสงค์ ในปัจจุบันเมื่อได้จดให้มีการพิมพ์ขึ้นใหม่ก็จะให้เกิดประโยชน์ซึ่งในวงการที่สนใจเป็นอย่างมาก ขอแรกที่เดียว พระราชนิพนธน์แห่งนี้เป็นการรวมรวมประวัติศาสตร์ของ การปกครองของประเทศไทยทั้งหมด ผู้อ่านจะได้ทราบว่าการแบ่งส่วนราชการในรัช

สมัยของพระองค์เป็นอย่างไร กรมกองต่างๆ ทั้งฝ่ายทหารและพดเรือนนี้ได้ก่อตั้งมาด้วยวัตถุประสงค์อย่างใด แบ่งงานในหน้าที่กันอย่างใด เมื่อการเดินทางมาร้านาน หน้าที่ของกรมกองเหล่านี้ได้เปลี่ยนแปลงผันแปรไปเป็นอย่างใด พระองค์ได้ทรงแสดงถึงความเป็นมาของหน้าที่ของชาติสมเด็จ สมุหพระคลาให้ม และสมุหนายกโดยละเอียด ผู้อ่านจะได้รับความรู้ว่าการคาดของเรานั้น แต่เดิมเป็นอย่างไร ได้ผันแปร มาขึ้นหลายฝ่าย หลายฝ่ายอย่างไร ข้อสำคัญที่สุดคือการที่พระองค์ท่านได้ทรงพยายามแยกแยะราชการในหน้าที่ทหารและพดเรือนออกจากกันเป็นการประกอบคือในพะราชาคำว่าสัตตัวเป็นเรื่องที่ดับสน กัน อย่างยิ่ง ในปัจจุบันนี้ พระองค์ได้ทรงแบ่งกรม กองต่างๆ ออกจาก ที่ สมุหนายก สมุหพระคลาให้ม และกรมเมือง, จัง, พระคตัง, และนา ออกเป็น 4 ประเภทคือ กรมซึ่งเป็นราชการพดเรือนแบ่งไว้ในฝ่ายพดเรือน เช่น กรมพระศรีสุรัตน์ กรมลูกชุน กรมธรรมการ กรมหมต ประเภทหนึ่ง กรมที่มีราชการทหารแบ่งไว้ฝ่ายทหาร เช่น กรมอาสา แปดเหล่า กรมพระคำว่าจด กรมกองมณฑุ ลักษณะเดียวกัน ประเภทที่สามคือกรมที่เป็นข้าราชการทหารแต่แบ่งไว้ในฝ่ายพดเรือน มีอาทิ กรมล้อมพระราชนั้น กรมแสงบันโรงใหญ่ กรมช้าง กรมม้า เป็นต้น และประเภทสุดท้ายคือกรมที่เป็นราชการพดเรือนแต่แบ่งไว้ในฝ่ายทหาร นี่ก็เป็นข้างลับหมู่ เป็นอาทิ

นอกจากจะได้ทรงแสดงให้เห็นว่าการแบ่งส่วนราชการ มีความยุ่งยากดับสนถึงปานไป กระแสพะราชาคำว่าสัตตัวนี้ได้แยกแยะความเป็นมาของแต่ละกรมที่กล่าวมาข้างต้น และกรมกองอื่นๆ อีกมาก ข้อสำคัญคือทรงแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ในแต่ละกรมกอง ชนิดหน้าที่ทั้งทั่วไปและไม่ตรงกับข้อห้ามหน้าที่ควรจะทำ ทำให้เกิดความยุ่งยากดับสน ขึ้นเป็นทวีคูณ ลักษณะนี้ทั่วไป แต่ความยุ่งยากก็คือการทำที่มีพระราชน้ำหนาท กว่าหมายและพระราชนิจด้วยต่างๆ ที่มีกมกนมากมายจนไม่มีผู้ใดจะดำเนินการได้ ฉะนั้น ไม่ใช่จะถูกต้อง เพราะกฎหมายที่ออกมามีให้มีกมให้ประกาศยกเลิกของเดิมเสียให้ขาด เนื่องจากการปกครองบ้านเมืองยุ่งยากสันสนเป็นทวีดูครุณตั้ง พระองค์ทรง ตัดสินพระทัยว่างแนวทางแก้ไขระบบการปกครองเสี่ยงใหม่ โดยให้แบ่งส่วนราชการเป็น 12

กาน ซึ่งเป็นรากฐานของกราทวงในบ้านบัน หันเพื่อให้รวมหนึ่ง ๆ ให้รับงานเดียว อย่างไป จัดทำรับผิดชอบเป็นการบังคับงานข้อบังคับ ขาดการประสานงานหรือขาดสาย งานบังคับบัญชา

ในตอนท้ายแห่งพระราชดำรัส ผู้อ่านจะได้ทราบถึงพระราชบุคคลิบทายในการที่ ประพยาภยามจำกัดพระราชอำนาจสำนักของพระองค์เอง ทรงมีพระราชดำริว่าพระมหากษัตริย์ ราชย์อมเป็นผู้ทรงคุณธรรมอันประเสริฐอยู่แล้ว ถ้าจะมีกฎหมายใดมากำหนดมิให้พระองค์ ทรงท่านไม่อนก ไม่เห็นเป็นการจำกัดพระราชอำนาจใดๆ ก็ แต่พระองค์ก็ทรงตั้งข้อสงสัยว่า กฎหมายกำหนดพระบรมราชนูกภาพในต่างประเทศนั้น เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ทางการค้า หรือแสดงความไม่ไว้วางใจในอำนาจลัตนพันธ์ แต่สำหรับประชาชนชาวไทยเราแล้ว ไม่ใช่ความไม่ไว้วางใจในพระเจ้าอยู่หัวมากกว่าคนสามัญที่ยกันเสียอีก พระองค์ได้ทรงกล่าว ให้อ่านนำพึ่งว่า “เนื่องอย่างถ้าจะมีปาริเมณต์ไม่มีผู้ใดชี้สามารถเดินเมນเบอได้สักกี่คนและโดยว่าจะมีเมนเบอเหล่านี้เจรจาการได้ก ไม่เข้าใจในราชการทั้งปวงทั้งดัง เพราะไม่มีความรู้ และการพึ่กหัตอันใดแต่เดิมมาเลย ก็คงจะทำให้การทั้งปวงไม่มีอันใดสำเร็จไปได้ และจะซึ่งเป็นทหัวดห้นของราชภูมิซึ่งไม่เข้าใจเรื่องรา沃ันได เพราะไม่ได้นิยไม่ได้ต้อง การเกิดขึ้นในใจเลย ราชภูมคงจะเชื่อเจ้าแผ่นดินมากกว่าผู้ซึ่งจะมาเป็นเมนเบอขอฟปาริเมณต์ เพราะปกติทุกวันนี้ราชภูมเชื่อถือเจ้าแผ่นดินว่าเป็นผู้อยู่ในยศธรรม และเป็นผู้ รักครรคิตจะทำนุบำรุงราชภูมให้อยู่เย็นเป็นสุขยิ่งกว่าผู้อื่นทั้งสิ้น” (น. 31)

บทเรียนซึ่งผู้อ่านจะได้รับจากพระราชบุคคลิบทายนี้ คงได้แก่ประวัติความเป็น มาของกรมกองต่าง ๆ ในประเทศไทย การปกครองของเราม และพระบรมราชภูมิบายช์แห่งถึง ชาเหตุบกพร่องของการแบ่งต่วนที่เป็นอยู่ กับปาริเมณต์ที่จะให้รับตามการแบ่งแบบใหม่ ที่เป็นของปฐม แต่ปาริเมณต์นั้นสำคัญจากการอ่านพระราชบุคคลิบทายนี้จะอยู่ที่เราจะได้ทราบ ชีวิในอิรภาระของอักษรภาษาฯ ชีวินี้จะเป็นของเก่ากว่า 70 ปีมาแล้วก็ยังเป็นงานพระราชบุคคลิบทายนี้เดิมที่ได้รับการย่างระดับตั้ง ผู้จากหนังสือในสมัยบ้านบันเป็นอันมาก โดย ที่เห็นให้ขาดจากหนังสือสมัยก่อนนั้นจะเป็นเจ้าของเร่องมักจะเป็นผู้ประพันธ์เอง ถึงจะได้มีชื่อ

ช่วยแต่งเติมหรือเป็นผู้ชี้กร่างแทน ก็มักให้ผู้พยาบาลรำมตระหงงตึ่งใจที่จะเขียนให้ได้ให้ถูกต้องสละและแบ่งคิดเป็นคิดจำใจดี ซึ่งหาได้ยากในวงการหนังตือหรือการประตรัยในบ้านญี่ปุ่น อนึ่ง บทพะราชนิพนธ์นี้จะได้ช่วยชี้ให้เห็นพระปริชาสามารถของพระมหาราชนเจ้าพระองค์นั้น โดยที่การเปลี่ยนแปลงนเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงมีผู้ได้เสียประโยชน์เป็นอันมาก พระองค์ทรงวายคอดอยู่นานถึงเดือนก่อสร้างที่ได้มีพระราชดำรัสเป็นการเฉียบขาด จนมา กล่าวคือแม้จะทรงมีพระราชประสงค์จะแก้ไขการปกครองนี้มานานแล้ว แต่โดยที่ยังทรงพระชนมายุน้อย เจ้านายและเสนาบดีผู้ใหญ่ที่เคยเพ็ญพูดข้อความอยู่มีมาก จึงต้องทรงคอดอยโอกาสจนถึงคราวที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุแล้ว เสนนาบดีและเจ้านายในที่นั้นที่แก้ไขแต่มีอำนาจมากก็น้อยทั้งไปปุนแน่พระทัยว่าจะทรงจัดการหามพระราชประสงค์ให้แน่นอน จึงทรงประกาศพระราชโองการนี้มาท่ามกลางที่ประชุมเสนาบดีและเจ้านายทั้งปวง

เมื่อโอกาสที่ทรงรอดคอดอยู่แล้วมาถึง พระองค์ก็ได้ทรงใช้พระราชอำนาจอย่างเต็มที่เพื่อให้บรรดุพะราชนะสังกัดอยู่ให้ทรงแสดงอาการดังเดิม หรือ หัวนเกรงขอทิพดอน ให้จะเห็นได้จากการที่ทรงวิพากษ์วิจารณ์การทำงานในหน้าที่ของเสนาบดีสำคัญๆ อย่างเดียว หาก ดังที่ทรงวิจารณ์เสนาบดีกรมวังว่า “... ราชการของกรมวังนั้นจะเสียดกกว่าราชการในกรมเมือง ต้องการความรู้ราชการ ความทรงจำ ความหมั่นเพียรมาก... ก็ไม่มีผู้ใดที่จะเห็นใจรับตำแหน่งนั้น เสนนาบดีกรมวังก็จะตกลงในผู้ซึ่งเป็นขุนนางเก่าแก่ ซึ่งไม่สามารถจะทำการตามตำแหน่งของทัวได้... เสนนาบดีกรมวังเกือบจะเป็นแต่ผู้ที่ได้รับเบี้ยหัวดับเป็นขุนนางสูงอายุอยู่เป็นๆ โดยมาก... ตำแหน่งเสนาบดินนี้เป็นตำแหน่งที่ตั้งไว้วยการไปเท่านั้น” (พ. 10-11) และตอนที่ว่า “พระองค์นี้เสนาบดีใน 6 ตำแหน่ง [คือ สมุหนายก, สมุหพระคลาโนม, เสนนาบดีกรมเมือง, วัง, นา และพระคลัง] เมื่อถกลงมาถึงวัยหลังตามการที่เปลี่ยนแปลงไปตามล้ำดับ บางกรมก็มีการเหลือล้นจนทำไม่ไหว บางกรมก็ไม่มีการทำอย่างไรจะทำ บางกรมก็มีผลประโยชน์มากเหลือล้นจนเกินไป... ราชการจึงได้ค้างสละสมค้ายการมากเหลือแรงที่จะทำ และไม่มีผลประโยชน์พอที่จะมีนาใจจะทำ ”

(น. 12) จะเห็นได้ว่า กว่าที่พระองค์จะทรงประภูมิขันนางชั้นผู้ใหญ่ให้ป่านได้ก็ต้องเป็นคราวที่พระองค์จะทรงแหน่งพระทัยว่าจะไม่เกิดผลร้ายขึ้น

เท่าที่ได้บรรณาถ์ความในพระราชดำรัสมาเพียงนี้ ก็ตัวยังมุ่งหวังจะเหอหูนพระเกียรติของพระมหาราชเจ้าผู้เป็นที่รักให้ของพสกนิกรชาวไทยทุกคนทุกสมัย ในฐานะที่ทรงเป็นนักปักการองที่มีพระปริชาสามารถเป็นยอดเยี่ยม สมกับที่พระบาทสมเด็จพระปักเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงนิพนธ์ไว้ในคำน้ำว่า “ พระราชดำรัสนี้ได้ทรงเรียนเรียงอย่างรอบคอบที่สุด แสดงให้เห็นชัดว่า สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงทรงมีพระปริชารอบรู้ในทางรัฐประศาสนประเพณีการปกครองของไทยอย่างเกินเบี่ยงอย่างดี และล้วนการประเพณีการปกครองอย่างที่นิยมกันในทวีปยุโรป ก็ได้ทรงศึกษาทรงทราบหลักการโดยตลอด พระราชดำรัสนี้ จึงเป็นหนังสือที่ให้ความรู้ในทางการปกครองของประเทศไทยเป็นอย่างดียิ่ง ... นอกจาก (น.) ... ยังทำให้เห็นพระราชหฤทัยของสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเป็นอย่างดีว่าพระองค์มิได้ทรงนิยมสักดิษเสีย นอกจากความสุขของประชาชนและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทยที่ดังเป็นหลักสำคัญในการที่จะทรงพระราชดำริภารกิจการใด ๆ ทั้งปวง ” (น. (1-2))

การที่เจ้าภาพแห่งงานมาปนกิจรายนี้ ได้อัญเชิญพระราชดำรัสนี้มาจัดพิมพ์แยกในงาน จึงนับว่าเป็นกุศลสาหรูณะอันเป็นประโยชน์น่าเขียนนิยมยิ่ง การพิมพ์ก็ได้พิมพ์ด้วยความหมัดๆ ดังตามแต่จะอยู่ในรูปที่จะเก็บรักษาไว้ในคงทన จึงนับว่าเป็นถาวรอนุสรณ์ได้อยากสุดหนึ่งด้วย การจัดหลักสารบัญก็ได้คัดอย่างละเอียดถูกวันเป็นพิเศษ เมื่อการสะทอกแก่การจะค้นหาความสำคัญในตัวเรื่อง เว้นแต่ในที่แห่งเดียวที่จัดแบ่งหัวข้อ ភាពเดล่อนไปคือบท “ ถ้าต้องราชการผลเรือนแต่แบ่งไว้ในฝ่ายทหาร ” ซึ่งควรจะอยู่ก่อนบท “ ถ้าถูกยกเว้นข้างลิบหมู่ ”

อมร รักษานาส๊ะ